

Tietoa henkilötietojesi käsittelystä Rikollisen käyttäytymisen ja oikeuspsykiatrisen arvioinnin tutkimusrekisterissä

Rikollisen käyttäytymisen ja oikeuspsykiatrisen arvioinnin tutkimusrekisteri (ROT) on keskeinen tausta-aineisto Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin (myöh. instituutti) rekisteripohjaisissa tutkimushankkeissa. ROT:n tietosisältö koostuu viranomaisten ylläpitämien järjestelmien sisältämästä tiedosta. Oikeus viranomaistietojen saantiin perustuu Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista annettuun lakiin (1139/2007).

ROT:ssä käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän tietosuojailmoituksen tarkoituksena on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään rekisterin ylläpidossa ja rekisteristä tehdyissä poiminnoissa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on henkilötietoihisi liittyen.

1. Kuvaus tutkimushankkeesta ja miksi henkilötietojasi tarvitaan

Rikollisen käyttäytymisen ja oikeuspsykiatrisen arvioinnin tutkimusrekisteri (ROT) toimii keskeisenä tausta-aineistona instituutin rekisteripohjaisissa tutkimushankkeissa. ROT koostuu Terveystieteiden ja Hyvinvoinnin laitoksen hallinnoiman oikeuspsykiatrisen arkiston tiedosta ja sen ylläpito on osa instituutin lakisääteisiä tehtäviä (laki Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista).

Henkilötietoja käsitellään muun muassa tapausten yksilöimisessä. Tausta-aineistoista muodostetut tutkimusaineistot pseudonymisoidaan.

2. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10),
00014 Helsingin yliopisto

3. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskeissa asioissa:
Nimi: Nino Lindström

Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: 02941 20890
Sähköpostiosoite: nino.lindstrom@helsinki.fi

Vastuullinen tutkija:
Nimi: Kimmo Nuotio
Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: 02941 22013
Sähköpostiosoite: kimmo.nuotio@helsinki.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

5. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Rikollisen käyttäytymisen ja oikeuspsykiatrisen arvioinnin tutkimusrekisteri (ROT) sisältää Terveiden ja Hyvinvoinnin laitoksen oikeuspsykiatriset mielentila- ja vaarallisuusarviolausunnot vuosilta 2002-2024. Rekisteriin kerätään ja tallennetaan rekisteröidyistä seuraavat tiedot:
nimi, henkilötunnus, kotikunta, kansalaisuus, äidinkieli/asiointikieli, vangitsemistieto, kotiosoite (mikäli ei vangittu), mahdollinen hoitopaikka mielentilatutkimukseen määrättäessä, muu huomioon otettava asia (esim. esitutkintavaihe, alle 18-vuotias, mielentilatutkimus + vaarallisuusarvio, yhdessä toisen mielentilatutkimukseen määrätyn henkilön kanssa tehty rikoslain alainen teko), mielentila- ja vaarallisuusarvion tutkimuspaikka, tutkimuksen/arvion ajankohtatiedot, mielentilatutkimuslausunnon johtopäätös (arviointi syyntakeisuudesta ja hoitoon määräämisen edellytysten täyttymisestä), mielentilalausunnon arkistonumero, THL:n lausunto (syyntakeisuus, vaarallisuus, hoidon tarve, hoidon aloituspaikka; TAI välipäätös), mielentilatutkimuslausunnon diagnoosit, syytteenalaiseen tekoon liittyvät mahdolliset tuomiotiedot, tutkimuksen määrännyt tuomioistuin, THL:n lausunto (pidettävä/ei pidettävä vaarallisena; TAI välipäätös), vaarallisuusarvion diagnoosit.

6. Mistä lähteistä henkilötietojasi kerätään

Tallennettavat tiedot saadaan Terveiden ja Hyvinvoinnin laitoksen oikeuspsykiatrisista mielentilalausunnoista ja vaarallisuusarvioista sekä Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnan päätöksistä.

7. Arkaluonteiset henkilötiedot (ja erityiset henkilötietoryhmät)

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:
Rotu tai etninen alkuperä

Poliittiset mielipiteet
Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
Geneettiset tiedot
Terveysteen liittyvät tiedot
Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Henkilötunnus

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Terveysteen ja Hyvinvoinnin laitoksen oikeuspsykiatrisista mielentilalausunnoista ja vaarallisuusarvioista sekä Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnan päätöksistä ei ole mahdollista saada vastaavaa tietoa ilman henkilötietojen suojaan tai yksityisyyteen puuttuvia keinoja. Suorien tunnistetietojen käyttäminen on rekisterin kohdalla välttämätöntä tietojen yhdistämiseksi luotettavasti muihin instituutin tutkimukseen käyttämiin aineistoihin.

Yleisen tietosuojasetuksen mukaisten arkaluontoisten tietojen käsittely perustuu tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan j alakohtaan (käsittely on tarpeen tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten) sekä tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 7 kohtaan (tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tieteellistä tutkimusta varten tehtävään tietojen käsittelyyn).

Rikostuomioita tai rikkomuksia koskevien tietojen käsittely perustuu tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohtaan (tietosuojasetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyviä henkilötietoja saa käsitellä, jos niitä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten).

Rikollisen käyttäytymisen ja oikeuspsykiatrisen arvioinnin tutkimusrekisteri (ROT) toimii keskeisenä tausta-aineistona instituutin rekisteripohjaisissa tutkimushankkeissa ja on tarpeellinen instituutin rikollisuuden seuraamisen ja analysoimisen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi. ROT koostuu Terveysteen ja Hyvinvoinnin laitoksen hallinnoiman oikeuspsykiatrisen arkiston tiedosta ja sen ylläpito on osa instituutin lakisääteisiä tehtäviä (laki Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista).

9. Tietojen vastaanottajat

ROT:stä tuotetaan tutkimusaineistoja Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkijoille, joiden tutkimus on kirjattu instituutin tutkimusohjelmaan. Tutkijoille tuotetut aineistot eivät sisällä suoria tunnistetietoja. Täydellistä henkilötietoja sisältävää aineistoa käsittelevät ainoastaan rekisterinpitäjän alaisuudessa toimivat nimetyt työntekijät, jotka muodostavat tutkimusrekisteristä pseudonymisoidun tutkimusaineiston tutkimushankkeita varten, ja luovuttaa aineistot tutkijalle. Tutkija käyttää aineistoa tutkimushankkeen hankesuunnitelman mukaisen tutkimuksen toteuttamiseen. Lupa aineiston käyttöön myönnetään KRIMOn sisäisellä käyttöluvalla ja salassapitositoumuksella.

Pseudonymisoituja tietoja voidaan luovuttaa tieteellistä toimintaa säännönmukaisesti harjoittaville tahoille yhteistyösopimuksen nojalla. Luovutettavista tiedoista poistetaan kaikki henkilötason suorat tunnistetiedot.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle, niitä käsitellään ainoastaan EU:n alueella.

11. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla: käyttäjätunnus ja salasana, kulunvalvonta, tietojen salaus ja kryptaus, kaksivaiheinen tunnistautuminen.

Manuaalista (esim. paperimuodossa tai muuten aineellisessa muodossa) olevaa aineistoa suojataan seuraavilla tavoilla: Lukittavat tilat ja kulunvalvonta. Suoria tunnistetietoja ei yhdistetä aineisto-otteisiin, mikäli sellaisia joudutaan tulostamaan paperimuotoon analyysin helpottamiseksi.

Suorien tunnistetietojesi käsittely:

- ☐ Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja.
- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta.
- ☐ Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (lisää peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

12. Henkilötietojesi käsittelyn kesto

Lain Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 §:n mukaan instituutille laissa säädetyn rikollisuuden, seuraamusjärjestelmän ja oikeusolojen seuraamisen ja analysoimisen tehtävän hoitamiseksi tarvittavan rekisterin ylläpitäminen on instituutin tehtävä. Henkilötietoja käsitellään niin kauan, kun rekisterin ylläpitäminen kuuluu instituutin tehtäviin.

13. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

14. Sinun oikeutesi ja niiden rajoittaminen

Alla mainittujen oikeuksien käyttämiseksi ota yhteyttä tämän tietosuojailmoituksen kohdassa 3 nimettyyn tutkimuksen yhteyshenkilöön ja kerro, mitä oikeuksiasi haluat käyttää.

Sinun oikeutesi rekisteröitynä

Pyrimme toteuttamaan oikeutesi aina, kun se on mahdollista. Oikeuksiesi soveltuvuuteen vaikuttaa esimerkiksi se, millä oikeusperusteella henkilötietojasi käsitellään. Oikeuksien soveltumista arvioimme aina tapauskohtaisesti. Tutkimuksen yhteyshenkilö auttaa sinua oikeuksiesi toteuttamisessa ja kertoo niiden soveltuvuudesta.

Tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiasi ovat:

- saada tietää käsitelläänkö sinun tietojasi,
- saada pääsy omiin tietoihisi,
- oikaista virheelliset ja vanhentuneet tietosi,
- poistaa tietosi ja tulla unohdetuksi,
- rajoittaa omien tietojesi käsittelyä,
- siirtää tietosi rekisterinpitäjältä toiselle,
- vastustaa tietojesi käsittelyä sekä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Jostain oikeudesta saatetaan tieteellisen tutkimuksen yhteydessä joutua poikkeamaan esimerkiksi silloin, jos oikeutesi toteuttaminen vaarantaisi koko tutkimuksen. Usein voi olla esimerkiksi niin, ettei kaikkia jo kerättyjä ja tutkimukseen sisällytettyjä tietojasi ole mahdollista poistaa jälkikäteen, mutta tämä ei vaikuta oikeutesi keskeyttää tutkimukseen osallistuminen.

Lisätietoa oikeuksistasi eri tilanteissa löydät Tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivuilta:

<https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Valitusoikeus

Jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty epäasianmukaisesti, voit aina ottaa yhteyttä rekisterinpitäjän tietosuojavastaavaan, jonka yhteystiedot löydät tämän tietosuojailmoituksen kohdasta 4.

Sinulla on myös oikeus tehdä valitus valvovalle viranomaiselle, eli Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

<https://tietosuoja.fi/ilmoitus-tietosuojavaltuutetulle>

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi